ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра іноземної мови та бізнес-комунікацій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету
«27» березня 2025 року, протокол № 9

П Р О Г Р А М А

фахового заліку
для зарахування на навчання
на спеціальність В11 «Філологія»

за спеціалізацією: В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно),

перша – англійська
за освітнім ступенем «магістр»

Івано-Франківськ — 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного фахового фахового заліку є перевірка рівня іншомовних компетентностей та відбір вступників для зарахування на навчання за освітнім ступенем **магістра** за спеціальністю **В11 Філологія, В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська** під час прийому на навчання до **Університету Короля Данила** у 2026 році.

Основним завданням Програми є визначення рівня сформованості у вступників:

– фундаментальних знань із загального мовознавства й теорії перекладу;

– розуміння основних категорій лексикології та семантики англійської мови;

– володіння нормами та закономірностями граматичної системи англійської мови;

– знання принципів і засобів стилістики та прагматики англійської мови.

Особливістю освітньої програми *«Англійська мова в міжнародній комунікації»* є поглиблене вивчення англійської мови та комунікативного дискурсу.

Пропоновану Програму укладено на основі **Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Базовий рівень** охоплює питання з дисципліни «Англійська мова». **Основний рівень** включає питання з дисциплін: «Лексикологія», «Граматика англійської мови», «Стилістика та прагматика англійської мови», «Теорія і практика перекладу».

Наведений перелік питань допоможе вступникам систематизувати знання та зорієнтуватися, на які аспекти слід звернути особливу увагу при підготовці до вступного випробування. Перелік рекомендованої літератури сприятиме пошуку та добору джерел для якісної підготовки.

БАЗОВИЙ РІВЕНЬ

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «Англійська мова»

Лексика. Лексичний мінімум вступника складає 2500-3000 одиниць, якими необхідно володіти для складання тестів.

Словотворення. Слова із суфіксами іменників -er, -ing, -ment, -tion (-sion), -ness, -ity; прикметників -less, -ful, -able, y; числівників -teen, -ty, -th; прислівників -ly; префіксів дієслів re-; прикметників un-, dis-.

Граматика. ***Морфологія***. Іменник. Уживання іменників у однині та у множині, присвійному відмінку; злічувальні та незлічувальні іменники. Складні слів. Функції артиклів. Прикметник. Ступені порівняння, винятки. Займенник. Розряди займенників, похідні від some, any, no, every. Дієслово. Форми дієслова у Present, Past, Future Simple (Indefinite) в активному та пасивному станах; Present, Past, Future Progressive (Continuous) і Present, Past, Future Perfect в активному та пасивному станах; Future-in-the-Past. Використання безособових форм дієслова: інфінітива, герундія, дієприслівника теперішнього та минулого часу в активному та пасивному станах. Перехідні і неперехідні дієслова. Модальні дієслова та їх еквіваленти (can, could, may, might, must, should, have to, ought to, need, be able to) в поєднанні з усіма формами інфінітива. Узгодження часів. Умовні речення 0, I, II та III типів. Конструкції would, used to. Фразові дієслова з: get, be, look, keep, go, come, take, run, turn, call, break, give, put, make, clear, cut, fall, hold, let, hand. Структура to be going to do smth. Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Прислівники місця і часу; прислівникові звороти. Числівники. Кількісні і порядкові. Прийменники: місця, напряму, часу. ***Синтаксис***. Типи речень: стверджувальне, питальне, заперечне, спонукальне. Порядок слів у реченнях. Прямий і непрямий додаток. Типи обставин у реченні. Прості речення. Безособові речення. Складносурядні та складнопідрядні речення. Пряма і непряма мова. Узгодження дієслівних часів у складнопідрядних реченнях.

Рекомендована література:

1. Archer G., Brook-Hart G., Elliot S. and Haines S. Complete Advanced. Student's Book. Third ed. Cambridge University Press, 2023. 256 p.

2. Brayshaw D., Hastings B., Edwards L., Bright C. High Note 4 Student's Book, Pearson Education Limited, 2020. 203 p.

3. McCarthy M., O'Dell F. English Collocations In Use. Upper-Intermediate. 2nd ed. Cambridge University Press. 2017. 192 p.

4. Evans Virginia, Jenny Dooley. Grammarway. Express Publishing, 2017. 7. Evans Virginia. Round-Up 5 new and updated. Longman, 2003. 211 p.

5. Murphy Raymond. English Grammar in Use Intermediate. Cambridge University Press, 1988. 328 p.

ОСНОВНИЙ РІВЕНЬ

1. Перелік питань з предмета «Лексикологія англійської мови».

Лексичний склад сучасної англійської мови. Характеристика словникового складу англійської мови. Розподіл лексики за сферами вживання: загальновживана, спеціальна, термінологічна, професійна.

Синонімія, антонімія, омонімія. Синонімія: абсолютні та відносні синоніми. Роль антонімів у комунікації. Омонімія: лексична, граматична, фонетична; приклади омонімів у сучасній англійській мові. Практичне значення цих явищ у перекладі та стилістиці.

Полісемія та семантичні поля. Поняття полісемії: багатозначність слова, механізми розвитку нових значень. Приклади полісемії в англійській мові (head, bank, light). Семантичні поля: групування слів за спільними ознаками. Фразеологізми та ідіоми. Особливості перекладу англійських ідіом українською. Приклади поширених ідіом (kick the bucket, break the ice, once in a blue moon).

Запозичення, неологізми та їхня роль у розвитку мови. Історичні запозичення: латинські, французькі, скандинавські. Сучасні запозичення з технологічної та культурної сфер (software, sushi, emoji). Неологізми: способи творення (словоскладання, скорочення, запозичення). Роль запозичень і неологізмів у динаміці англійської мови як глобальної.

Структура словникового складу: активна та пасивна лексика. Активна лексика. Пасивна лексика: архаїзми, історизми, рідковживані слова. Взаємодія активної та пасивної лексики у процесі мовного розвитку.

Рекомендована література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця: Нова книга, 2003.

2. Коваленко Г.М. Lexicology of the English Language. К.: Освіта України, 2011.

3. Мостовий М.І. Лексикологія англійської мови. Харків: Основа, 1993.

4. Ніколенко А.Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. Вінниця : Нова книга, 2007.

5. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of Language. Cambridge University Press, 1987.

6. Jackson, H. & E. Zé Amvela. Words, Meaning and Vocabulary. An Introduction to Modern English Lexicology. New York: Continuum, 2007.

7. Kroeger P. R. Analyzing meaning: An introduction to semantics and pragmatics (Textbooks in Language Sciences 5). Berlin: Language Science Press, 2018.

8. Yule G. The Study of Language. Fourth Ed. Cambridge University Press, 2010.

9. Zimmermann T.E., Sternefeld W. Introduction to Semantics. An Essential Guide to the Composition of Meaning. Berlin/Boston: Walter de Gruyter GmbH, 2013.

2. Перелік питань з предмета «Граматика англійської мови».

Морфологія. Іменник: категорії числа, відмінка, роду. Дієслово: категорії часу, виду, стану та способу. Прикметник: ступені порівняння, атрибутивна та предикативна функції. Прислівник: ступені порівняння, функції в реченні. Займенник: особові, присвійні, вказівні, питальні, відносні. Артикль: визначений, невизначений, нульовий артикль. Службові частини мови: прийменники, сполучники, частки.

Словотвірні моделі англійської мови. Афіксація. Словоскладання. Конверсія . Скорочення: абревіації, усічення. Змішування.

Морфемна структура слова. Корінь як основна частина слова. Афікси: префікси, суфікси, інфікси. Основа слова та її роль у словотворі. Вільні та зв'язані морфеми.

Синтаксис: типи словосполучень. Nominal phrases. Verbal phrases. Adjectival phrases. Prepositional phrases. Відмінності між координативними та субординативними словосполученнями. Просте і складне речення. Просте речення. Складні речення: складносурядні, складнопідрядні. Складні речення з кількома підрядними (compound-complex sentences).

Синтаксичні конструкції сучасної англійської мови. Passive voice та його різновиди. Cleft sentences. Inversion. Tag questions. Conditionals. Особливості порядку слів в англійській мові. Базовий порядок слів: S – V – O. Порядок слів у питальних реченнях (інверсія). Порядок слів у заперечних конструкціях. Вживання допоміжних дієслів для утворення питань і заперечень. Відмінності між прямим і непрямим порядком слів.

Рекомендована література:

1. Харитонов І.А. Теоретична граматика сучасної англійської мови. Тернопіль : Навчальна книга, 2007.

2. Alexeyeva I. Theoretical Grammar Course of Modern English. Вінниця: Нова Книга, 2007.

3. Collins P. and Hollo C. English Grammar. An introduction. Second edition. Palgrave Macmillan, 2010.

4. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of Language. Cambridge University Press, 1987.

5. Huddleston R., Pullum G.K. A Student's Introduction to English Grammar. Cambridge University Press, 2005.

6. Plag I., Braun M. et al. Introduction to Linguistics. Second revised edition. Mouton de Gruyter, 2009.

7. Radford A. An Introduction to English Sentence Structure. Oxford University Press, 2009.

8. Yule G. The Study of Language. Fourth Ed. Cambridge University Press, 2010.

3. Перелік питань з дисципліни «Стилістика та прагматика англійської мови.

Функціональні стилі. Науковий стиль: точність, логічність, термінологія, безособові конструкції. Офіційно-діловий стиль: стандартизовані формули, кліше, юридична та адміністративна термінологія. Публіцистичний стиль: емоційність, закличність, використання риторичних засобів, метафор. Художній стиль: образність, індивідуальність авторського мовлення, використання тропів. Розмовний стиль: простота, невимушеність, скорочення (gonna, wanna), сленг.

Мовна норма і варіативність. Поняття мовної норми: правильність, усталеність, відповідність традиції. Варіативність: британський vs американський варіант англійської, регіональні діалекти. Соціальні варіанти мови: формальне та неформальне мовлення, професійні жаргони. Проблема «стандартної англійської» у глобальному контексті. Засоби вираження експресивності та образності. Лексичні засоби: емоційно забарвлена лексика, епітети, метафори. Синтаксичні засоби: інверсія, повтори, риторичні питання. Фонетичні засоби: алітерація, рима, ритм. Використання стилістичних засобів у художніх і публіцистичних текстах. Стилістичні фігури та тропи. Метафора, метонімія, іронія, гіпербола, евфемізм.

Прагматичні аспекти комунікації. Мова як інструмент впливу на адресата. Теорія мовленнєвих актів (speech acts): констативи, директиви, експресиви. Принципи кооперації (Грайс): максимуми кількості, якості, релевантності, способу. Ввічливість і стратегії комунікації (Brown & Levinson). Дискурс-

аналіз. Дискурс як мова у контексті. Типи дискурсу: політичний, медійний, науковий, художній. Аналіз комунікативної мети, адресата, соціального контексту. Засоби когезії та когерентності (зв'язності тексту).

Інтертекстуальність і міжкультурні особливості англомовного дискурсу.

Рекомендована література

1. Дубенко О.Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Вінниця : Нова книга, 2005.

2. Єфімов Л.П. Стилістика англійської мови. Вінниця : Нова книга, 2004.

3. Berezina R.S., Ostapenko V.I. Main Methodological Principles of Linguostylistic Analysis of a Literary Text. Kamyanets-Podilsky: Abetka-Nova, 2004.

4. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. Chicago: The University of Chicago Press, 1981.

5. Simpson P. Stylistics. L & N: Routledge, 2004.

6. Zhukovska V.V. English Stylistics: Fundamentals of Theory and Practice. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2010.

4. Перелік питань з дисципліни «Теорія і практика перекладу». Граматичний аспект перекладу. Семантичний аспект перекладу. Прагматичний аспект перекладу. Види і способи перекладу. Лексичний аспект перекладу. Лексико-стилістичний аспект перекладу. Проблеми еквівалентності та нееквівалентності. Типи і рівні еквівалентності перекладу. Перекладацькі стратегії. Техніки перекладу. Історія перекладу.

Рекомендована література

1. Брешко Н. Основи перекладу : курс лекцій з теорії та практики перекладу для ф-тів та ін.-тів міжнарод. відносин. К. : Ніка-Центр, 2005.

2. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. Львів : Вища школа. Вид-во при Львів. ун-ті, 1983.

3. Карабан В., Мейс Дж. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову. Вінниця : Нова книга, 2003.

4. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу : навч. посіб. К. : Юніверс, 2003.

5. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. К. : Вища школа, 1986.

6. Корунець І.В. Принципи і способи передачі українських особових і географічних назв англійською мовою. Мовознавство, 1993, №3.

7. Korunets I. V. Theory and Practice of Translation. Vinnytsia: Nova Knyha Publishers, 2001.